

РЕЦЕНЗІЯ

**рецензента доктора економічних наук, професора
МЕЛЬНИКА СТЕПАНА ІВАНОВИЧА
на дисертаційну роботу МОЙСИ Тараса Васильовича на тему:
«Формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних
підприємств»,
подану до захисту на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»**

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЇ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З НАУКОВИМИ ПРОГРАМАМИ, ПЛАНАМИ, ТЕМАМИ

Сучасний етап розвитку економіки характеризується високим рівнем глобалізаційних трансформацій, цифровізації бізнес-процесів, зростанням конкуренції та посиленням впливу ризикогенних чинників на функціонування підприємств. Логістичні підприємства, як ключові елементи інфраструктури товарних, інформаційних і фінансових потоків, перебувають у зоні підвищеної чутливості до зовнішніх і внутрішніх загроз, що обумовлює необхідність формування нових підходів до забезпечення їх стійкого розвитку.

В умовах воєнно-політичної нестабільності, порушення глобальних ланцюгів постачання, зростання кіберзагроз, енергетичних та інфраструктурних ризиків особливої актуальності набуває проблема поєднання інноваційного розвитку з гарантуванням належного рівня безпеки діяльності. Традиційні моделі управління логістикою, орієнтовані виключно на мінімізацію витрат та оптимізацію операцій, виявляються недостатніми для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності. Необхідним стає формування інтегрованого інноваційно-безпекового потенціалу, який забезпечує адаптивність та стратегічну гнучкість логістичних підприємств.

Особливу значущість досліджувана проблематика набуває для національної економіки, де логістичний сектор відіграє стратегічну роль у забезпеченні безперервності постачань, експортного потенціалу та економічної безпеки держави загалом. Недостатній рівень інноваційної активності у поєднанні з фрагментарністю безпекових механізмів знижує стійкість логістичних систем, що може призводити до суттєвих економічних втрат.

Робота Мойси Т. В. є важливим кроком в науковому обґрунтуванні теоретико-методичних положень та розроблені практичних рекомендацій щодо теоретичного аналізу і розробки методичних підходів для формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств. Отже, дисертація є актуальною і має суттєве наукове значення.

Дисертаційна робота виконано згідно з планами наукових досліджень Львівського державного університету внутрішніх справ «Економічна безпека соціально-економічних систем: проблеми теорії та практики» (0121U112498, 0124U004437).

СТУПІНЬ ОБҐРУНТОВАНOSTІ ТА ДОСТОВІРНОСТІ НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ, ВИСНОВКІВ І РЕКОМЕНДАЦІЙ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Завдяки детальному аналізу змістових аспектів дисертаційної роботи Мойси Т. В. на тему «Формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств» та наукових праць здобувача, можна зробити висновок про те, що викладені наукові положення й обґрунтовані рекомендації характеризується високим рівнем достовірності та науковості. Викладені дисертантом положення і представлені висновки належним чином обґрунтовані. Слід зауважити, що здобувач продемонстрував високий науковий рівень в представлених результатах свого дисертаційного дослідження, що було досягнуто внаслідок проведенню аналізу основних наукових і практичних праць за проблематикою формування інноваційно-безпекового потенціалу підприємства та робіт пов'язаних із забезпеченням належного рівня економічної безпеки та підвищення рівня ефективності управління. Дисертант чітко обґрунтував усі методи, які при цьому застосував. Позитивним є використання не лише загальнонаукових, але й спеціальних методів, які уможливили досягнення поставленої мети і завдань. Наукові положення викладені в роботі були належним чином представлені на конференціях різного рівня, що лише посилило ступінь обґрунтованості.

Таким чином, вважаю, що отримані здобувачем результати містять елементи наукової новизни, які уможливляють подальше удосконалення існуючих і розроблення нових теоретико-методичних положень та прикладних аспектів вирішення питань формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Дисертаційна робота Мойси Т. В. належним чином структурована. У ній присутні анотації українською та англійською мовами. Окрім цього, структура роботи здобувача містить вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел і додатки. Загальний обсяг наукової роботи становить 217 сторінок. Робота містить: 23 таблиці; 43 рисунки, 9 додатків, що розміщені на 17 сторінках; список використаних джерел складається із 207 позицій на 22 сторінках. Обсяг основного тексту дисертації становить 167 сторінок.

В межах першого розділу «Теоретико-методичні аспекти формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств» (с. 23–82) доведено, що однією з найважливіших характеристик конкурентоспроможності суб'єкта господарювання є рівень його потенціалу, який виявляється у забезпеченості соціально-економічної системи всіма необхідними ресурсами для успішної конкурентної боротьби і забезпечення стабільного функціонування та розвитку. Простежено видозміну в розумінні сутності поняття «потенціал» та «потенціал підприємства». Розглянутий понятійно-категоріальний апарат інноваційно-безпекового потенціалу підприємства передбачав, передусім, дослідження таких ключових понять, як «інноваційна діяльність», «інноваційний потенціал», «безпека» та «безпековий потенціал». Встановлено, що основною метою формування інноваційно-безпекового потенціалу підприємства повинно бути уможливлення інноваційного і безпекового розвитку даної соціально-економічної системи та усіх її структурних елементів. У результаті дослідження сформовано авторське бачення теоретичної діаграмної конструкції елементів формування інноваційно-безпекового потенціалу підприємства.

У межах другого розділу «Аналітичне підґрунтя формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств» (с. 83–124) проведено поглиблений тенденційний аналіз фінансово-економічної та інноваційної діяльності логістичних підприємств. Сформована матриця основних змін у діяльності логістичних підприємств України за період 2019-2023 рр. відображає ключові трансформації в розрізі трьох ключових періодів (допандемійний, пандемія COVID-19 та подій після повномасштабного

збройного вторгнення). Обґрунтовано теоретико-методичний підхід до оцінювання інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств в основу якого покладено інтегральний показник. Запропоновано модель інформаційного забезпечення формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств, у межах якої виділено три ключові складові: дані про зовнішнє середовище та інституційні ризики; дані про внутрішні процеси та управлінські ризики; аналітика взаємодії із суб'єктами безпеки та партнерами.

У межах третього розділу «Удосконалення методичного забезпечення формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств» (с. 125–165) представлено методичний підхід до оптимізації ресурсного забезпечення формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств, новизна якого полягає у використанні методу багатокритеріального оцінювання альтернатив. Сформоване авторське бачення механізму управління інноваційно-безпековим потенціалом логістичних підприємств, який відрізняється тим, що включає процедуру виявлення та прогнозування можливих неузгодженостей у внутрішньоорганізаційних процесах, запропоновано технологію вибору оптимальної стратегії формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств, яка базується на врахуванні динамічності зовнішнього середовища та адаптивності до змін.

У межах усіх розділів і підрозділів дисертації Мойси Т. В. простежується логічно послідовне та обґрунтоване виконання поставленого теоретико-практичного завдання. Відтак, вважаю, що дисертаційна робота являє собою завершену науково-дослідницьку працю, яка характеризується цілісністю й науковим стилістичним наповненням.

НАУКОВА НОВИЗНА РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Завдяки ознайомленню із змістом дисертації здобувача, можна виокремити значну кількість елементів наукових новизни, серед яких, пропоную виділити наступні:

удосконалено:

– теоретико-методичний підхід до оцінювання процесу формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств через підбір індикаторів (ефективність інноваційної діяльності, стан безпекової складової,

рівень інформаційно-технічного забезпечення) для розрахунку інтегрального показника, з метою формування ефективного інформаційно-аналітичного інструменту для ухвалення управлінських рішень суб'єктами економічної безпеки;

- методичний підхід до оптимізації ресурсного забезпечення процесу формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств в умовах динамічного зовнішнього середовища;

- механізм управління інноваційно-безпековим потенціалом логістичних підприємств, який інтегрує контур безперервного моніторингу та інтелектуального розпізнавання фактичних і латентних неузгодженостей у внутрішніх процесах;

- технологію вибору оптимальної стратегії формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств, яка передбачає інтегрований когнітивно-функціональний аналіз динаміки макро- та мікросередовища для представлення цілісного бачення безпекових умов функціонування;

набули подальшого розвитку:

- передумови формування інноваційно-безпекового потенціалу підприємства;

- теоретичні засади формування інноваційно-безпекового потенціалу підприємства;

- модель інформаційного забезпечення формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств.

НАУКОВЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Здобувач у своїй дисертаційній роботі представив результати дослідження, які сприяють формуванню інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств. Окрім цього, викладені наукові положення мають цінність для розвитку теорії та практики менеджменту. Результати дослідження Мойси Т. В. уможливають підвищення рівня ефективності вибору оптимальної стратегії формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств, оцінювання процесу формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств та оптимізації

ресурсного забезпечення процесу формування інноваційно-безпекового потенціалу.

Теоретичні висновки, науково-практичні рекомендації та інші результати наукових досліджень, викладені в дисертаційній роботі, були безпосередньо використані наступними підприємствами: ТЗОВ «ЯНАТРАНС» (Довідка про впровадження № 1/2025.10 від 25.10.2025), ТЗОВ «Галтехавто» (Довідка про впровадження № 64/2025 від 24.11.2025), ТЗОВ «Гал-Авто Світ» (Довідка про впровадження № 12-2025 від 23.10.2025), ТЗОВ «Смаранг» (Довідка про впровадження № 9-25 від 22.11.2025).

Результати наукових розробок застосовуються в освітньому процесі (при викладанні навчальних дисциплін «Основи економічної безпеки», «Економічна безпека», «Економічна безпека в умовах євроінтеграції», «Фінансова безпека», «Ризик-менеджмент», «Логістичний менеджмент», «Управління інноваціями та інвестиціями»), (Акт про впровадження результатів дисертації у освітній процес ЛьвДУВС № 53 від 24.07.2025) та у науковій діяльності Львівського державного університету внутрішніх справ (Акт про впровадження результатів дисертації в наукову діяльність ЛьвДУВС № 17 від 24.07.2025).

ПОВНОТА ВІДОБРАЖЕННЯ НАУКОВИХ ПОЛОЖЕНЬ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ В ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЯХ

Основні наукові положення, висновки й результати дослідження здобувача представлено в опублікованих 15 наукових працях, серед яких: 1 стаття індексована наукометричною базою SCOPUS; 4 статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 10 наукових праць у збірниках за матеріалами конференцій, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

ДАНІ ПРО ВІДСУТНІСТЬ ТЕКСТОВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ ТА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Під час вивчення змісту дисертації та наукових праць здобувача фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Використання ідей, суджень, цитування інших авторів супроводжуються посиланнями на їхні праці.

ДИСКУСІЙНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЗАУВАЖЕННЯ ДО ДИСЕРТАЦІЇ

Враховуючи високий рівень обґрунтованості теоретичних і методичних положень, як і будь-яке ґрунтовне дослідження, дисертація Мойси Т. В. не позбавлена дискусійних моментів, до числа яких можна віднести:

1. У межах першого розділу, в підрозділі 1.1 було представлено на рис. 1.3 структурну діаграму сутності потенціалу підприємства, на мою думку доцільно було б доповнити перелік безпековим потенціалом, який далі у роботі є проаналізованим та детально описаним.

2. На рис. 1.14 (с. 76) представлено процес формування інноваційно-безпекового потенціалу підприємства, доцільно було б детально проаналізувати кожен із запропонованих етапів, доповнивши графічну схему та обґрунтувавши обов'язковість зворотного зв'язку, який би забезпечив замкнутий цикл.

3. У межах підрозділу 1.3 здобувач наголошує, що «інноваційно-безпековий потенціал, як й інші види потенціалу, має прямий зв'язок із життєвим циклом тієї соціально-економічної системи» (с. 78), не деталізуючи та не пояснюючи дану залежність, що доцільно було б зробити.

4. У межах підрозділу 2.1 подано матрицю SWOT-аналізу діяльності логістичних підприємств (табл. 2.1) та матрицю PESTLE-аналізу діяльності логістичних підприємств (табл. 2.2), які доцільно було більш ґрунтовніше проаналізувати та виокремити домінантні чинники впливу.

5. У матриці основних змін у діяльності логістичних підприємств України за період 2019–2025 рр. (табл. 2.3) доцільно було б додати євроінтеграційний аспект, який вимагає суттєвих змін у діяльності вітчизняного сектору логістичних послуг.

6. Рисунок 3.8. Площини дії механізму управління інноваційно-безпековим потенціалом логістичного підприємства (с. 149) доцільно було б доповнити елементом роботи з персоналом, адже саме менеджери є відповідальними за прийняття управлінських рішень.

Проте, усі перераховані зауваження ніяк не можуть применшити цінність положень, результатів й висновків дослідження представлених здобувачем у дисертаційній роботі.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК ПРО ДИСЕРТАЦІЙНУ РОБОТУ

Аналіз дисертації та опублікованих праць Мойси Тараса Васильовича дає підстави зробити висновок, що зазначене дослідження є завершеною кваліфікаційною науковою працею, виконаною на високому науково-теоретичному рівні.

У дисертаційній роботі отримано нові науково-обґрунтовані результати, які є актуальними, містять наукову новизну, мають теоретичне й практичне значення та дали змогу автору концептуально вирішити наукове завдання, яке полягає в теоретичному обґрунтуванні і розробці методичних підходів щодо формування інноваційно-безпекового потенціалу логістичних підприємств.

Дисертаційна робота Мойси Т. В. за своїм змістом відповідає спеціальності 073 «Менеджмент», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40, та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а сам автор Мойса Тарас Васильович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Заступник декана факультету № 2
з освітньої та науково-дослідної діяльності
Львівського державного університету
внутрішніх справ
доктор економічних наук, професор

Степан МЕЛЬНИК

